

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Стратешки циљ Републике Србије, у процесу придруживања Европској Унији, јесте да се изврши усклађивање домаћих прописа са прописима Европске Уније али и обезбеди систем за примену донетих закона.

Доношењем овог закона остварује се низ позитивних ефеката у домену циљева утврђених Просторним планом Републике Србије, стратешким документима у области заштите природе, животне средине и одрживог развоја и међународним уговорима и програмима, а пре свега повећање површине заштићених подручја и заштита биодиверзитета, посебно еколошки значајних подручја која ће бити део еколошке мреже Натура 2000 чије је успостављање један од услова приступа ЕУ.

1) Који се проблеми решавају законом?

- прецизније су дефинисани режими заштите у Националном парку, тако што су таксативно набројане активности и радови које није могуће обављати у појединим степенима заштите, што ствара већу правну сигурност за потенцијалне инвеститоре;

- јасније се дефинишу обавезе управљача, кроз спровођење режима заштите у националном парку и управљање природним вредностима (газдује шумама и другим природним ресурсима), грађевинским земљиштем које му је пренето на коришћење и управљање, објектима који служе управљању природним вредностима, као и другим непокретностима које му се повере на управљање;

- јасније се дефинише развој и управљање, правила понашања, политика одрживог развоја и финансирање Националног парка;

- јачање друштвеног консензуса и ширење свести у вези јавног интереса заштите природе и ефикасније обезбеђивање интереса носилаца еколошки одговорног односно одрживог социо-економског развоја у Националном парку.

2) Који циљеви треба да се постигну доношењем закона?

Предложена решења су израз уочене потребе да се прецизније и јасније дефинишу поступци и процедуре за планове, основе, програме, пројекте, радове и активности на територији Националног парка, у циљу стварања сигурнијег правног амбијента, у коме су за потенцијалне инвеститоре правила понашања унапред позната; ствара се правна сигурност кроз прецизније дефинисање режима заштите у Националном парку, чиме се ствара амбијент у коме су правила понашања, односно дозвољене и недозвољене активности у појединим зонама унапред прецизно и јасно дефинисане; успоставља се поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи, кроз доношење планских докумената, прописивање права и обавеза свих субјеката у поступку доношења планова, програма и основа као и носилаца пројеката, радова и активности у природи.

3) Да ли су разматране друге могућности за решење проблема?

Питања која су предмет овог закона су системске природе и њихово решавање је могуће једино законом којим се ова питања уређују.

С обзиром на то да је Закон о националним парковима, осим одредаба чл. 6. и 7. и описа подручја националних паркова, стављање ван снаге ступањем на снагу Закона о

заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09), неопходно је било донети закон који ће на свеобухватан начин регулисати област заштите и развоја националних паркова.

4) Зашто је доношење новог закона најбоље решење?

Материја којом се целовито уређује област заштите и развоја Националног парка не може се устројити без постојања законског акта који даје основ за уређивање права и обавеза свих субјеката заштите природе, а ради остваривања постављених циљева.

Заштита, очување и унапређивање биолошке (генетичке, специјске, екосистемске), геолошке и предеоне разноврсности је динамичан процес који захтева стално усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова, програма, основа и пројеката у циљу одрживог коришћења обновљивих и необновљивих природних вредности и ресурса Националног парка, што су основни разлози за доношење овог закона.

Посебно треба нагласити да се Нацртом закона утврђују *мере заштите природе и природних вредности* у Националном парку, успостављањем система праћења природних вредности, утврђивањем и спровођењем услова и мера заштите природе и предела у основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу, доношењем и спровођењем планова управљања, успостављањем система управљања природним вредностима, развијањем свести о потреби заштите Националног парка у процесу васпитања и образовања, као и утврђивањем одговорности субјеката заштите.

5) На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Предложена решења ће утицати на:

- Управљача Националног парка, кроз добијање већих права и овлашћења, проширење обавеза и јачање одговорности у изради и примени планова управљања и правилника о унутрашњем реду, организацији, обуци и опремању чуварских служби;

- субјекте планирања и носиоце привредних активности, кроз јасније препознавање забрана, ограничења и обавеза које закон прописује, повећану правну сигурност у планирању и остваривању дозвољених активности и ефикаснијем усаглашавању еколошког и развојног интереса и решавању конфликта;

- физичка лица, односно грађане кроз стварање услова за ефикасније очување и уређење националног парка, односно места, објеката и зона које служе за широки спектар различитих потреба људи, пре свега за рекреацију, спорт, одмор и уживање у природи, ширење знања и научна истраживања, као и кроз већу ефикасност у остваривању својих права на накнаду штете причињену применом прописаних режима заштите и спровођењем заштитних мера.

6) Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Нацртом закона не уводе се промене у садашња права, услове и начин коришћења природних ресурса, земљишта и других непокретности.

Такође, не уводе се нове накнаде, а максималне износе и друге битне елементе накнада за коришћење Националног парка одређује Влада, што је до сада било у надлежности управљача.

7) Да ли позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове његове примене?

Решења предложена законом обезбеђују, позитивне ефекте који превазилазе трошкове примене закона.

Законом о заштити природе већ су установљена основна начела заштите природе на којима су засноване одредбе и овог закона, а којима се остварује заштита, очување и унапређење биолошке геолошке и предеоне разноврсности Националног парка.

8) Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Имајући у виду да заштита природе представља општи интерес за Републику Србију чињеница је да су већ Законом о заштити природе установљена одређена ограничења, односно услови и мере по којима се могу обављати привредне и друге активности у природи, и као такви су уграђени и у овај закон.

9) Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили разлози за доношење закона?

Током примене закона предузеће се институционално-организационе и техничке-оперативне мере.

Институционалне и организационе мере подразумевају успостављање сарадње и одговорности свих субјеката заштите природе у поступку доношења планова, основа и програма, као и реализовања пројеката, радова и активности у Националном парку

Техничке/оперативне мере јесу успостављање и вођење базе података природних и других вредности Националног парка.

10) Капацитети за спровођење предложених решења и план активности и мера за спровођење законских решења

За спровођење овог закона одговорно је Министарство надлежно за заштиту животне средине. Министарство врши управни надзор над радом Управљача.

Министарство, у вршењу надзора над радом Управљача, може да захтева извештаје о раду, обавештења о вршењу поверених послова, упозори на неизвршавање поверених послова; даје сагласност на акт о унутрашњој систематизацији; издаје обавезне инструкције и врши друге послове у складу са законом о државној управи.

Инспекцијски надзор врши Министарство, преко инспектора надлежних за послове заштите животне средине.

11) Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

У Радној групи за израду Нацрта закона о националним парковима је осим представника надлежног Министарства, било и: представника Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Завода за заштиту природе Србије, Покрајинског завода за заштиту природе и Канцеларије за Косово и Метохију.

У току израде Нацрта Закона одржано је седам састанака Посебне радне групе за израду Нацрта закона о националним парковима.

Одбор за привреду и финансије је одредио програм јавне расправе о Нацрту закона о националним парковима а у складу са чланом 41. став 1. Пословника Владе („Службени гласника РС”, бр. 61/06, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14).

Јавна расправа о Нацрту закона спроведена је у складу са усвојеним Програмом јавне расправе у периоду од 1. – 30. октобра 2014. године, у Београду, Доњем Милановцу, а текст Закона је био званично доступан на интернет презентацији министарства www.eko.minpolj.gov.rs.

Јавну расправу о Закону, Министарство организовало је у форми презентација и расправа о Закону, које су одржане:

- у Београду, у Привредној комори Србије, Теразије 23, дана 1. октобра 2014. године у периоду од 10 до 13 часова;
- у Доњем Милановцу, у просторијама Јавног предузећа „Национални парк Ђердап Краља Петра I 14, дана 8. октобра 2014. године, у периоду од 12 до 14 часова;
- у Сремској Каменици, у просторијама месне заједнице Сремска Каменица, Краља Петра I 1, дана 13. октобра 2014. године, у периоду од 11 до 13 часова;
- у Брусу, у просторијама општине Брус, Краља Петра I 120, дана 24. октобра 2014. године, у периоду од 12 до 14 часова и
- у Бајиној Башти, у просторијама општине Бајина Башта, Душана Вишића 28, дана 30. октобра 2014. године, у периоду од 12 до 14 часова;

Учесници у јавној расправи били су представници државних органа и организација, јавних предузећа за управљање националним парковима, представници организација за заштиту природе и невладиног сектора, научна и стручна јавност, као и друге заинтересоване стране.

Учесници јавних презентација Нацрта закона позвани су да примедбе, предлоге и сугестије, за време трајања јавне расправе, достављају Министарству у форми обрасца за коментаре путем електронске поште на адресу aleksandra.doslic@eko.minpolj.gov.rs и lidija.stevanovic@eko.minpolj.gov.rs или на адресу: Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд, са назнаком „Јавна расправа – Нацрт закона о националним парковима”. Такође, путем интернет презентације министарства, позвана је шира научна и стручна јавност да достави своје коментаре и сугестије у предвиђеном временском року.

По окончању поступка јавне расправе Министарство је анализирано све примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи и сачинило извештај о спроведеној јавној расправи.

Нацрт закона добио је подршку свих укључених заинтересованих страна и закључено је да је општа оцена да је текст Нацрта закона добар, прихватљив за све учеснике и усклађен са савременим тенденцијама и законским решењима у области заштите природе.

Током трајања јавне расправе примедбе, предлоге и сугестије доставило је пет представника државних органа и организација, јавних служби, Управљача, научне и стручне јавности, удружења и заинтересованих грађана.

Достављени предлози и сугестије претежно су се односили на предвиђена законска решења која се односе на границе режима и површине паркова.